

معرفی مدرسه فلسفہ فقہ نظامیاسی

خرداد ۱۴۰۲

معرفی مدرسه

فلسفه فقه نظام پیاس

سلسله مدارس فصلی
فهرست

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

امام بزرگوار، فقه شیعه را از دورانی که خود در تبعید بود، به سمت فقه اجتماعی و فقه حکومتی و فقهی که می‌خواهد نظام زندگی ملتها را اداره کند و باید پاسخگوی مسائل کوچک و بزرگ ملتها باشد، کشاند ... ایشان باز هم نشان داد که آن کسی که می‌خواهد نظام را اداره کند؛ آن فقهی که می‌خواهد یک ملت یا مجموعه‌ای عظیمی از انسانها و ملتها را اداره کند، بایستی بتواند شرایط زمان را بشناسد و پاسخ هر نیازی را در هنگام آن نیاز، به آن بدهد و نمی‌تواند در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و همه‌ی مسائل زندگی مردم، نقطه‌ای را بی‌پاسخ بگذارد

بیانات در مراسم هشتمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) 76/13/1

معرفی اجمالی

فلسفه علم مجموعه ای است از معلومات مرتبط به یک علم و به عنوان دانشی درجه دو، مقدماتی و پیشینی که ضمن مطالعه و بررسی یک دانش، به سوالات اساسی درباره آن پاسخ داده و خود علم به عنوان موضوع برای آن است

در فلسفه فقه نظام سیاسی به سوالاتی از قبیل چیستی علم و ساختار و قلمرو موضوعات علم، مبانی هستی شناختی و دین شناختی، نسبت آن با علوم اجتماعی و نیز با حکمرانی، رویکردها و گرایشها و روش شناسی فقه نظام سیاسی پرداخته می شود

در همین راستا در این مدرسه فصلی، به تبیین این مساله های مهم فلسفه فقه نظام سیاسی جهت تقویت این دانش در ساحت های گسترده آن می پردازیم

معرفی مدرسه

جدول زمانه برنامه ها

فلسفه فقه نظام پیاس

سلسله مدارس فضلی
فقط

چهارشنبه ۳ خرداد (عصر)		
استاد قنبر زاده / استاد رجبی	فرائد قرآن / خوش آمد گویی / بخش کلیپ	۱۵ الی ۱۵:۳۰
استاد عبد خدایی	نسبت فقه نظام سیاسی با علوم	۱۶:۳۰ الی ۱۶:۴۵
پذیرایی		۱۶:۴۵ الی ۱۶:۴۵
استاد خسرو پناه	فقه سیاسی و حکمرانی اسلامی	۱۷:۴۵ الی ۱۷:۴۵
استاد حاج ابوالقاسم	مبانی دین شناسی	۱۸ الی ۱۹
پنجشنبه ۴ خرداد		
پذیرایی صبحانه		۸ الی ۷:۳۰
استاد صالحی منش	منطق نظام موضوعات	۸ الی ۹
استاد رجبی	رویکردها و گرایشها	۹:۱۵ الی ۱۰:۱۵
استاد اسلامیان	پیشینه و سیر تطور	۱۰:۳۰ الی ۱۲
نماز / پذیرایی ناهار / استراحت		۱۲ الی ۱۴
استاد رمضان پور	مبانی هستی شناسی	۱۴ الی ۱۵
استاد آیت الله اراکی	چیستی فقه نظام سیاسی	۱۵:۳۰ الی ۱۶:۳۰
پذیرایی عصرانه		۱۶:۳۰ الی ۱۷
استاد مقیمي حاجي، ایزدهی، غفوری	میزگرد روش شناسی فقه نظام سیاسی	۱۷ الی ۱۹
اختتامیه و جمع بندی		۱۹ تا اذان مغرب

معرفی مدرک

فلسفه فقه نظام سیاسی

سلسله مدارس فصلی
فقط

عناوین ارائه

- چیستی فقه و ماهیت سیاست و نسبت فقه و سیاست با یکدیگر
- نسبت طاعت و ولایت با سیاست و حکومت
- ظرفیت فقه سیاست برای پاسخگویی به نیازهای مدرن
- نسبت و تمایزات فقه نظام سیاسی با فقه سنتی
- رابطه فقه نظام سیاسی با سایر فقه های مضاف

چیستی فقه نظام سیاسی

استاد آیت الله

محسن اراکی

استاد درس خارج فقه نظامات اجتماعی

موسس پژوهشگاه فقه نظام

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام

عضو شورای عالی حوزه های علمیه و عضو هیات رئیسه جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

زمان ارائه : پنجشنبه، چهارم خرداد، ساعت 15:30 الی 16:30

معرفی مدرک

فلسفه فقه: نظام سیاسی

عناوین ارائه

- اهمیت فلسفه فقه نظام سیاسی و نقش آن در حکمرانی
- چیستی و جایگاه حکمرانی به مثابه امتداد فقه سیاسی
- چالشهای فقه سیاسی در عرصه حکمرانی
- بایسته های فقه سیاسی در عرصه حکمرانی

فقه سیاسی و حکمرانی اسلامی

حجت الاسلام والمسلمین استاد

عبدالحسین خسروپناه

استاد درس خارج فقه نظام سیاسی در حوزه علمیه قم؛
استاد پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی؛
دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی

سلسله مدارس فصلی
فصل

زمان ارائه: چهارشنبه / سوم خرداد / ساعت 16:45 الی 17:45

معرفی مدرک

فلسفه فقه: نظام سیاسی

سلسله مدارس فصلی
فقط

عناوین ارائه

- نسبت دین و فقه؛
نسبت فقه با اخلاق و عقاید دینی
- جاودانگی و فراعصری بودن دین و ثبات احکام
- جامعیت دین در اهداف، احکام برنامه ریزی و نظامات اجتماعی
- نسبت فقه و حکومت و تبیین نظریه الاسلام هو الحکومة

مبانی دین شناسی فقه نظام سیاسی

حجت الاسلام والمسلمین دکتر

محمد حاج ابوالقاسم

استاد درس خارج حوزه علمیه قم؛

نماینده مجلس خبرگان رهبری؛

ریاست پژوهشگاه فقه نظام؛

عضو هیات علمی مجتمع حوزوی مشکات

زمان ارائه: چهارشنبه سوم خرداد/ ساعت 18 الی 19

معرفی مدرک

فلسفه فقه نظام سیاسی

عناوین ارائه

- نسبت فقه نظام سیاسی با علوم سیاسی، فلسفه سیاسی، جامعه شناسی سیاسی، و نظریه های سیاسی
- نسبت فقه نظام سیاسی با حقوق عمومی
- چالشها و آسیب های فقه سیاسی در مواجهه با علوم سیاسی
- بایسته های فقه سیاسی در مواجهه با علوم سیاسی

نسبت فقه نظام سیاسی با علوم دیگر

حجت الاسلام والمسلمین دکتر

مجتبی عبد خدایی

مدیر گروه فقه نظام سیاسی مرکز جامع علوم اسلامی ولی امر (عج):

استاد فقه سیاسی حوزه علمیه قم:

عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی ره

زمان ارائه: چهارشنبه / سوم خرداد / ساعت 15:30 الی 16:30

سلسله مدارس فصلی
فصلی

معرفی مدرک

فلسفه فقه: نظام سیاسی

سلسله مدارس فصلی
فصلنامه

عناوین ارائه

- رویکردها و گرایش‌های فقه سیاسی از جهت موضوع؛ فرد، جامعه، حکومت مکلف کلان
- رویکردها و گرایش‌های فقه سیاسی از جهت مواجهه با علوم اجتماعی مدرن
- رویکردها و گرایش‌های فقه سیاسی از جهت مواجهه با نصوص و آیات و روایات

رویکردها و گرایش‌های فقه سیاسی

حجت‌الاسلام والمسلمین

مجید رحبه

استاد سطوح عالی حوزه:
مدیر پژوهشگاه فقه نظام:
پژوهشگر حوزه فقه نظام سیاسی

زمان ارائه: پنجشنبه، چهارم خرداد / ساعت 9:15 الی 10:15

معرفی مدرک

فلسفه فقه نظام سیاسی

سلسله مدارس فصلی
فقرط

عناوین ارائه

- آموزه ها و کنش های سیاسی معصومان در عصر حضور به عنوان منابع فقه سیاسی
- دوره های فقه سیاسی و ویژگی دوره ها
- اهم مباحث فقهی سیاسی در هر دوره
- رفتارها و کنش های سیاسی فقیهان در دوره های فقه

پیشینه و سیر تطور فقه سیاسی

حجت الاسلام والمسلمین

محمد مهدی الالمیان

استاد سطوح عالی حوزه:

پژوهشگر گروه فقه نظام سیاسی پژوهشگاه فقه نظام

زمان ارائه: پنجشنبه، چهارم خرداد / ساعت 10:30 الی 12

معرفی مدرک

فلسفه فقه نظام سیاسی

سلسله مدارس فصلی
فقط

عناوین ارائه

- مبانی خداشناسی و آثار اعتقاد به توحید در اطاعت در فقه سیاسی
- مبانی جهان شناسی و باور به درگیری جبهه حق و باطل و نتایج آن در فقه سیاسی
- مبانی انسان شناسی و تاثیر اعتقاد به اختیار و هویت روحانی انسان در فقه سیاسی
- مبانی جامعه شناسی و آثار اهتمام به هویت امت اسلامی در فقه سیاسی
- مبانی معرفت شناسی و زیرساختهای حاکمیت دین در عرصه اجتماع

مبانی هستی شناسی فقه نظام سیاسی

حجت الاسلام والمسلمین

عنايت الله رمضان پور

مدیر مدرسه حوزوی دروس خارج ولی امر عج

استاد سطوح عالی حوزه

پژوهشگر گروه فقه نظام سیاسی

زمان ارائه: پنجشنبه، چهارم خرداد / ساعت 14 لی 15

معرفی مدرک

فلسفه فقه: نظام سیاسی

سلسله مدارس فصلی
فقرات

عناوین ارائه

- نقدی بر چهارگانه رایج در دانش سیاست
- اهمیت اصالت پرسش ها در اسلامی سازی علوم به ویژه دانش فقه سیاست
- تکافؤ حق و تکلیف در نظام موضوعات فقه سیاسی
- جایگاه امام و امت، سرزمین، مسائل مربوط به فرض عدم حکومت و... در نظام موضوعات فقه سیاسی

منطق نظام موضوعات فقه سیاسی

حجت الاسلام والمسلمین

علی صالح منش

دبیر گروه فقه نظام سیاسی پژوهشگاه فقه نظام

استاد سطوح عالی حوزه

پژوهشگر حوزه فقه نظام سیاسی

زمان ارائه: پنجشنبه، چهارم خرداد / ساعت 10:30 الی 12

میزگرد تخصصی

روش‌شناسی در فقه نظام‌یاسی

معرفی مدرک

فلسفه فقه نظام‌یاسی

حجت‌الاسلام والمسلمین
خالد الغفوری

روش‌شناسی فقه نظام‌از
منظر شهید صدر^(ره)

حجت‌الاسلام والمسلمین
ابوالقاسم مفید حاجی

روش‌شناسی فقه نظام‌از
منظر امام خمینی^(ره)

حجت‌الاسلام والمسلمین، دکتر
احمد ایزده

روش‌شناسی فقه نظام‌از
منظر مقام معظم رهبر^(مدظله)

- تبیین جایگاه مسأله زمان و مکان، منطقه الفراغ، عقل و سیره های عقلایی، کار آمدی، نگاه نظام وار و کلان و... در روش شناسی فقه نظام سیاسی
- تبیین نقاط قوت و ضعف هر نظریه، چالشها و راهکار های عبور از چالشها
- نقد سایر نظریه ها از دیدگاه نظریه مورد نظر
- بیان نکات کلیدی هر نظریه در حوزه روش شناسی
- بیان نقاط اشتراک و افتراق نظریه ها

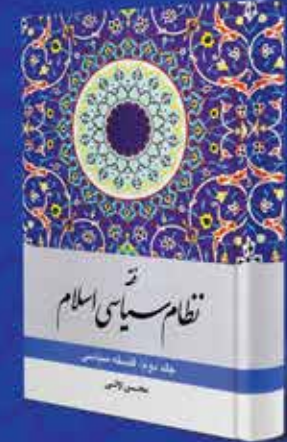
زمان برگزاری: پنجشنبه، چهارم خرداد / ساعت 17 الی 19

سلسله مدارس فصلی
فصل

پیشهاد مطالعه

معرفی مدرسه

فلسفه فقه: نظام سیاسی

کتاب «فلسفه فقه اجتماع» تألیف حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالحسین خسروپناه، با تحقیق و تدوین حجت‌الاسلام مجید رجیبی در بردارنده مباحثی از جمله چیستی فلسفه مضاف و فلسفه فقه، ادوار فقه سیاسی - اجتماعی، چیستی فقه الاجتماع، حقیقت حکم شرعی و فرآیند ثبوتی و اثباتی آن، مبانی فقه الاجتماع، نسبت فقه الاجتماع با علوم دیگر و مکاتب و روش‌های فقه الاجتماع است.

فلسفه فقه الاجتماع، مسیر دستیابی به فقه نظام اجتماعی است و خواننده با مطالعه این اثر به نگاه جامع و نگرش کارآمدی از فقه دست می‌یابد.

این اثر با همکاری پژوهشگاه فقه نظام و دانشگاه امام حسین (ع) به چاپ رسیده است.

مجموعه فقه نظام سیاسی، که تاکنون شش جلد از آن منتشر گردیده است، آغازی بر ارائه چهره کامل و جامع از نظام سیاسی بر پایه نگاه به مکلف کلان در قبال مکلف خرد می‌باشد، در ابتدای جلد یکم، تفاوت‌های فقه نظام و فقه کلان با فقه خرد بیان شده است، نگاهی که از نگرش متفاوت به موضوع یا مکلف در فقه نظام برخاسته است و مکلف را جامعه ترکیب یافته از حاکم و مردم و فعل مکلف را رفتارهای این جامعه می‌داند. در اثر همین تفاوت و نگاه کلان به مکلف و فعل مکلف، احکام فقه خرد از انسجام و نظام یافتگی برخوردار می‌شوند از ویژگی‌های این اثر می‌توان به ابتدای تام آن بر مسأله جهان بینی سیاسی اشاره کرد، بگونه‌ای که توحید و ولایت و حاکمیت الهی پیمانه روحی در کالبد این مجموعه جاری است در جلد اول و دوم این اثر به شکل ویژه و پررنگ‌تری به مسائل گوناگون فلسفه فقه نظام سیاسی پرداخته شده است این کتاب توسط نشر ناب ماندگار منتشر گردیده است.

اصول فقه نظام، دانش جدیدی فراتر از اصول فقه متعارف نیست؛ بلکه بخشی از همان اصول فقه متعارف است و تعریف اصول فقه متعارف بر مسائل آن، همچون سایر مسائل اصول فقه متعارف، منطبق و صادق است.

تفاوتی که مسائل اصول فقه نظام با مسائل اصول فقه متعارف دارد، در نوع مسائلی است که در اصول فقه نظام مطرح است که تابعی از نوع مسأله فقهی است که در فقه نظام مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

تفاوت‌های اصلی میان مسائل فقه خرد - یا فقه فردی - با مسائل فقه کلان - یا فقه نظام اجتماعی - از جهت موضوع، محمول و روش استنباط است که شیوه کاربری اصول فقه در استنباط مسائل فقه نظام با شیوه کاربری آن در استنباط مسائل فقه فردی تا حدودی متفاوت می‌کند.

این کتاب توسط نشر ناب ماندگار منتشر گردیده است.

سلسله مدارس فصلی
فصلی

پیشهاد مطالعه

معرفی مدرسه

فلسفه فقه نظام سیاسی

کتاب فلسفه سیاست ششمین جلد از مجموعه "سلسله دروس میانی اسلامی" است که توسط حجت الاسلام والمسلمین، دکتر قاسم شبان تیا تدوین شده است

این اثر با رویکردی عقلی - فلسفی به مباحث بنیادین سیاست همچون چیستی سیاست و منبع مشروعیت ادله عقلی ولایت فقیه، کارآمدی و ... پرداخته است

این اثر توسط "موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)" به چاپ رسیده است

آیت الله محسن اراکی «دامت برکاته» در این کتاب ضمن بیان عناصر حکومت و منبع پیدایش آنها با استناد به آیات فراوانی به حاکمیت مشروع در قرآن کریم می‌پردازد مؤلف محترم در بخش‌های دیگر از این کتاب به تفاوت حکومت دینی و حکومت دموکراتیک پرداخته، و در فصول پایانی کتاب، ضمن تبیین حاکمیت امامان الهی پس از پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله به حاکمیت فقهای عادل در دوران غیبت اشاره می‌فرماید

این اثر پیش از این با نام «نظریه الحکم فی الاسلام» انتشار یافته بود که اکنون به واسطه سید امین موذنی ترجمه و به همت انتشارات دانشگاه مذاهب اسلامی به زیور طبع آراسته گردیده است

مطابق دیدگاه آیت الله خامنه‌ای، فقه سیاسی گرایشی بینارشته-ای است که ضمن انطباق بر میراث علمی فقیهان شیعه، بر مبانی فقهی منسجم، منظم و روشمند مبتنی بوده و مشتمل بر مجموعه‌ای کامل از مباحث در سبهر سیاست و نظم سیاسی مطلوب است. این اثر در گستره مباحث درجه دوم فقه سیاسی قرار داشته و ضمن ارائه فهمی مناسب از فقه سیاسی و تمایز آن با فقه حکومتی، در پاسخ به پرسش‌هایی در خصوص رئوس مجتبه و فهم ماهیت و کارکرد این گرایش بینارشته‌ای، صورت پذیرفته و ناظر به پرسشهایی چون: ماهیت، تاریخچه، گستره، کارویژه، منابع، روش، غایت، اهداف، چالش‌های فرارو و راهکارهای تحوّل فقه سیاسی است و تدبیر مناسب جامعه‌ای کارآمد، تأمین سعادت مادی و معنوی مردم، و محوریت اداره جامعه براساس نظم مردم سالاری دینی را مد نظر قرار می‌دهد

این اثر در پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی به چاپ رسیده است

سلسله مدارس فصلی
فقط

پیشهاد مطالعه

- مقاله "فقه النظرية لدى الشهيد الصدر" نوشته استاد خالد الغفوري، انتشار یافته در مجله فقه اهل البيت ع (عربی) سال 1421ق، سال پنجم، شماره 20
- مقاله "مفهوم شناسی فقه نظام و نسبت آن با نظام سازی" نوشته استاد مجید رجبی، انتشار یافته در مجله فقه نظام، سال 1401، سال اول، شماره اول
- مقاله "موضوع در فقه نظام ساز از دیدگاه آیت الله اراکی" نوشته علی صالحی منش، ارائه شد در همایش ملی فقه نظام ساز

چند نکته برای شرکت کنندگان

- جهت اطلاع از اخبار و اطلاعیه ها حتما در کانال پژوهشگاه و همچنین کانال مدرسه فضلی عضو بمانید
- عزیزی که به شکل حضوری ثبت نام کرده اند حتما حضور به موقع را مد نظر قرار دهند
- گواهی پایان دوره برای شرکت کنندگانی صادر خواهد شد که حد اقل در شش جلسه از مجموع جلسات و نیز میزگرد پایانی شرکت کرده باشند
- گواهی برای کسانی صادر خواهد شد که در امتحان شرکت کرده و حد نصاب را کسب نمایند
- حضور و غیاب (برای شرکت کنندگان حضوری و برخط) بر اساس پر کردن فرم نظر سنجی هر کلاس است؛ لینک نظر سنجی در پایان هر جلسه در کانال مدرسه در پیامرسان اینستا قرار می گیرد و تا شروع جلسه بعد در دسترس خواهد بود
- گواهی به صورت مجازی (فایل گواهی) برای حائزین شرایط ارسال خواهد شد، اما عزیزی که درخواست گواهی به شکل فیزیکی دارند، این مساله را به مسئولین مربوطه اطلاع دهند
- در پایان امیدواریم تلاش ما در برگزاری این مدرسه مورد رضایت اولیای الهی علیهم السلام و موجب نشر معارف اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله باشد، بدیهی است انتقادات و پیشنهادات دلسوزانه شما یاری رسان ما در این امر مقدس خواهد بود

فلسفہ فقہ نظامِ آسیہ

خرداد ۱۴۰۲

